

Räddnings Plankan

NR 1 2024

En webbtidning för erfarenhetsutbyte inom området skydd mot olyckor utgiven av RäddSam F

RäddSam F är ett samarbetsorgan
för 13 kommuner i Jönköpings län
och Ydre kommun i Östergötlands län

Ett lyckat samarbete

I takt med att samhället ständigt förändras och nya osäkerheter uppkommer, har det kanske aldrig varit mer angeläget att utvärdera och förstå räddningstjänstens avgörande funktion i att upprätthålla ett tryggt samhälle.

Vid frontlinjen står räddningstjänsten beredd, redo att ingripa vid nödsituationer, och ett ständigt arbete för att förbättra förmågan att hantera olika utmaningar bedrivs. Tre komponenter som jag tror är särskilt viktiga för att skapa ett tryggt samhälle är **räddningsinsatser, krisberedskap och totalförsvaret.**

**RÄDDNINGSTJÄNSTEN:
NÄR DET VÄRSTA INTRÄFFAR**
Räddningstjänsten utgör ryggraden i vårt samhälles trygghetsstruktur. Våra engagerade personalstyrkor är ständigt i beredskap att hantera alltifrån brandbekämpning och räddningsinsatser till att hantera kemikaliespill och naturkatastrofer. Det dagliga arbetet är av yttersta vikt för att skydda och öka säkerheten i vårt samhälle.

**KRISBEREDSKAP: FÖRBEREDELSE
ÄR NYCKELN TILL TRYGGHET**
I ett samhälle där oväntade händelser kan uppstå när som helst är krisberedskap en central del av vårt uppdrag. Varje individ uppmanas att vara medveten och förberedd inför skiftande situationer. Genom utveckling av planer för kontinuitetshantering kan en förstärkning av den kollektiva motståndskraften uppnås gemensamt. En effektiv krisberedskap innefattar inte bara hantering av konsekvenserna efter kriser, utan också ett proaktivt arbete som syftar till att förebygga och minimera risker.
**TOTALFÖRSVAR: GEMENSAMT
ANSVAR FÖR GEMENSAM TRYGGHET**
Totalförsvaret innebär att landets säkerhet betraktas som ett gemensamt ansvar, delat av samtliga medborgare. Engagemang och deltagande krävs av varje medborgare för att uppnå medvetenhet om omvärldens förändringar och för att aktivt bidra till stärkandet av totalförsvaret. En kedja av trygghet skapas genom samverkan, där varje länk är avgörande för helheten.
Med dessa tre komponenter - räddningsinsatser, krisberedskap och totalförsvaret – kan vi tillsammans stärka vår trygghet!

I denna Planka kommer ni att få läsa bland annat om:

Nya medarbetare: Vi är glada över att välkomna nya kollegor till vårt team.

- Erfarenheter från drunkningslarm: Genom att lyfta fram konkreta händelser och de lärdomar vi dragit utifrån dessa.
- MSB:s Beredskapsvecka: Tema 2024 är "Sätt i gång!" - en uppmaning att stärka egenberedskapen. Vi uppmanar er att delta och öva för att gemensamt öka vår beredskap.
- PFAS: Vi ger er en uppdatering om vår strävan att minimera användningen av PFAS och dess påverkan på miljön.
- Brandskydd i radhus: Vi delar viktig information och råd om brandskydd i radhus, med särskild uppmärksamhet på förebyggande åtgärder.

Mot ljusare tider

ERIK LINNÅ

RÄDDNINGSCHEF ANEBY KOMMUN

Ett drunkningslarm inkom natten mellan en lördag och söndag i början av februari. Larmet visade sig vara en person som gått igenom isen på Hokasjön.

Personen i vattnet var hela tiden synlig på grund av strålkastarljus från bilar vid strandkanten, och även en ö som ligger ca 100 m ut var upplyst av strålkastare. Initialt var 1 person i vattnet, under framkörning går ytterligare 2 personer igenom isen i försök att rädda den första personen

INLEDANDE HÄNDELSEFÖRLOPP

00:59 kom första samtalet om en person i vattnet, inringaren hör bara skrik utifrån sjön. Även personal som jobbade på hotellet larmade om samma sak.

01:01 går larmet ut om drunkning till station 8700, 01:02 höjs larmet upp i den utökade larmplanen och station 8900 läggs till. 1180 ökar med fridykare från station 1000. Under framkörning framkommer det att ytterligare två personer gått igenom isen.

Det som FIP 8708 möter vid framkomst är fullständig panik från personer vid strandkanten och han får även handgripligen hindra mer personer från att gå ut på isen. Första åtgärd blir att lokalisera personerna på isen genom att ställa sin bil med strålkastarna ut över sjön och slå på helljuset för att få bättre sikt. Förberedande order blir ytlivräddning av 3 personer och att utgå ifrån Rv 30. MMI uttalades aldrig men att snabbt få upp personerna ur vattnet var alla överens om.

OLYCKSFÖRLOPPET

En person har av oklar anledning gått ut på isen och går igenom isen ca 80 meter från strandkanten. Ytterligare en person springer

Islivräddning

ut på isen utan flytdon för att rädda första personen, kommer ända ut och går igenom isen 80 meter ut. Den tredje personen som jobbar på herrgården försöker ta sig ut till de drabbade och har med sig en frälsarkrans, personen går igenom isen ca 40 meter ut men kan ta hjälp av sin frälsarkrans för att hålla sig flytande.

RÄDDNINGSSINSATSEN

Inledande åtgärder förutom att lokalisera personerna ute på sjön var förberedande order till ytlivräddarna att springa förbi den första personen och ta sig ut till de 2 längst ut som ej hade flytdon.

Andra enhet på plats är 8710. Vid ankomst av 8750 med båtkärra sjösattes hansabrädan med säkerhetslina. Under tiden instruerades personer på plats att hålla koll ute på sjön för att säkerställa position på personerna i vattnet. När nästa räddningsenhet kom till platsen var 8750 färdigklädda för ytlivräddning och kunde snabbt springa ut på isen för att undsätta de två längst ut. Hela tiden fanns muntlig kontakt med den tredje personen som befann sig närmre stranden.

Två ambulanser anlände till platsen och kunde påbörja omhändertagandet av de räddade direkt efter räddningsinsatsen. Brädan användes direkt för att plocka upp den tredje personen och beslut togs att göra en hypotermi-inpackning av den drabbade i väntan på ytterligare en ambulans.

2408 anlände efter en stund med sin drönare och i samråd med 1180 så gjordes en överflygning för att säkerställa att inga mer låg i vattnet.

ERFARENHETER

- Tufft att komma fram själv på en sådan här händelse som FIP, många som är panikslagna.
- Tydliga förberedande ordrar kan förkorta förfarandet på plats. Lätt att springa till den första personen som i detta fallet legat i betydligt kortare tid och dessutom hade ett flytdon till skillnad från de andra två som låg längre ut.
- Att övning ger färdighet syntes tydligt i denna insats då vi tidigare i veckan övade just islivräddning, alla var bekväma i sina olika roller och material.
- Bra samarbete mellan olika blåljusorganisationer.

ANDERS SANDAHL
STYRKELEDARE

RÄDDNINGSTJÄNSTEN VAGGERYD

MSB

Hur planerar vi Beredskapsveckan?

#beredskapsveckan

Beredskapsveckan 2024 går av stapeln i september och har temat **Sätt igång!**

Målet med veckan är att den lokala riskkommunikationen ska utvecklas, att allt fler kommuner ska engagera sig, bli fler aktörer som engagerar sig under veckan, fler ska ha kunskap om hot, risker och beredskap, fler invånare ska engagera sig i samhällets beredskap och att fler hushåll ska kunna hantera vardagen under en kris eller krig.

Genomförandet under veckan är upp till varje kommun. MSB planerar att dra ner på annonseringen i köpta kanaler för att istället fokusera på digitala kanaler med dagliga kommunikationsinsatser, återanvända foldern "Sju dagar", samverka med vidarekommunikatörer som kan förstärka budskapen, ta fram roll-ups med budskapet "Du är en del av Sveriges beredskap" samt utse "Årets fokuskommuner" där media ska bjudas in.

BEREDSKAPSKULTUR

MSB kommer att satsa på en ökad beredskapskultur genom att bland annat lyfta ett beredskapstema varje månad i sociala medier för att påminna människor om vikten av god beredskap och man bjuder in kommunerna till att komma med förslag. Exempel kan vara att berätta om kommunens trygghetspunkter, var eventuella skyddsrum finns, vilken frekvens den lokala P4-kanalen har eller vilka lokalföreningar som engagerar sig i beredskap. Hela årets inlägg ska finnas på MSB:s webb.

GENOMFÖRANDEMODELL

MSB har också tagit fram en genomförandemodell för beredskapsveckan där man kan välja ambition utifrån egna förutsättningar.

NY UTGÅVA

Den 7 mars fick MSB regeringens uppdrag att ta fram en nyttgåva av broschyren "Om krisen eller kriget kommer". Arbetet påbörjades omgående och broschyren tas fram i samverkan med bland andra Försvarsmakten, Myndigheten för psykologiskt försvar, SKR, länsstyrelser, näringsliv och frivilligorganisationer. Innehållet kommer att anpassas efter det försämrade säkerhetspolitiska läget, klimatförändringarnas

allt mer märkbara konsekvenser och att både cyberattacker och påverkanskampanjer blir allt vanligare. MSB briefar kommunerna före utskicket.

Den nya broschyren och Beredskapsveckan har samma grundläggande mål: Att stärka befolkningens motståndskraft inför kriser och krig. Broschyren från 2018 gäller fortfarande.

PLANERING AV BEREDSKAPSVECKAN

Den 23 februari höll MSB en digital livepresentation av innehållet i Beredskapsveckan 2024 med möjlighet för deltagarna att ställa frågor. Några av nyheterna för i år, exempelvis en genomförandemodell och en månadskalender med beredskapstips till privatpersoner startar redan under våren. Presentationen går att ladda ner: [Till msb.se/beredskapsveckan](https://www.msb.se/beredskapsveckan)

Civilplikten införs

Det innebär i ett första skede att brandmän och befäl som slutat sin anställning, men som har genomgått utbildning hos MSB de senaste 10 åren kan komma att kallas till repetitionsutbildning hos MSB. Utbildningen är på 10 dagar och kommer genomföras på MSB skolor. För Jönköpings län innebär det inledningsvis att 120 personer tas ut och placeras i Jönköpings kommun till dess att alla kommuner gjort sin krigsorganisation. Efter det placeras de i respektive organisation.

Detta är ett första steg som innebär att 2-3000 brandmän förstärker räddningstjänsten i Sverige under höjd beredskap. Planeringsinriktningen är att räddningstjänsten ska dubblas med hjälp av civilplikt från 16000 till 32000 brandmän fram till 2033. För att nå den nivån så kommer även de med äldre utbildning att komma ifråga för civilplikt.

Vi som är anställda påverkas inte av civilplikten eftersom vi är krigsplacerade med stöd av tjänsteplikt.

De som är aktuella för civilplikt kommer att få ett informationsbrev. Ni kan läsa mer på

<https://www.msb.se/sv/arnesomraden/krisberedskap--civilplikt-forsvar/krigsorganisation-och-krigsplacering/civilplikt/civilplikt-inom-kommunal-raddningstjanst/>

MSB

PFAS

MSB och Naturvårdsverket har under 2022–2023 samlat in 416 ton hälso- och miljöfarligt brandsläcknings-skum från Sveriges räddningstjänster. Brandsläckningsskummet innehåller så kallade PFAS som är mycket farliga ämnen.

Projektet har inneburit att inventera, samla in, provta och destruera skumvätska med PFAS för att undvika att det hamnar i miljön. Kommunala räddningstjänster har använt brandsläckningsskum som innehåller PFAS, per- och polyfluorerade alkylsubstanser, i över 50 år. Stora lager av detta släckmedel finns ute hos landets räddningstjänster som beredskap mot framför allt olyckor med olja, bensen och kemikalier. PFAS fungerar utmärkt i brandsläckningsskum eftersom det bland annat har en "filmbildande" förmåga; det bildas snabbt ett tunt skikt mellan skummet och det som brinner, så att elden kvävs.

SMÅ MÄNGDER PFAS KAN FÖRORENA EN HEL ORTS DRICKSVATTEN

Tyvärr är användning av brandsläckningsskum som innehåller PFAS också den största kända punktkällan till PFAS i miljön. I slutändan kan PFAS hamna i dricksvatten och i mat. Endast några liter brandsläckningsskum kan förorena en mindre ords dricksvatten.

– All skumvätska med PFAS som de 111 räddningstjänsterna lämnat in har vi tagit emot och destruerat. I och med det, minskar den framtida risken för att skumvätska med PFAS kommer ut i vår miljö. Detta är ett sätt att förebygga och minska risken för nya PFAS-förorenade områden, säger Marcus Vilhelmsen, enhetschef för enheten för brand och räddning på MSB.

KOSTNADSEFFEKTIVT INITIATIV

Projektet är inte bara lyckat ur perspektivet att risken för utsläpp minskar. Det är även kostnadseffektivt. Att samla in och destruera brandsläckningsskum kostar mycket mindre jämfört med kostnaden att sanera ett område som redan förorenats.

– Att sanera ett redan förorenat område är inte bara väldigt svårt, det kan dessutom kosta hundratals miljoner kronor, vilket kan jämföras med kostnaderna för projektet med att samla in brandsläckningsskummet som har kostat cirka 12,3 miljoner kronor, säger Markus Klar,

handläggare på avfalls- och kemikalieenheten på Naturvårdsverket.

ANDRA POSITIVA EFFEKTER

Genom uppdraget har MSB tillsammans med landets räddningstjänster inte bara ökat kunskapen om PFAS, utan även kunskapen om hur miljön generellt kan påverkas av hur man släcker bränder.

Arbetet med detta uppdrag är nu känt i Europa och Sverige ses som en föregångare till hur ett land kan ställa om från brandsläckningsskum med PFAS till mindre skadliga alternativ.

OM PROJEKTET

Projektet har pågått under 2022 och 2023 och har ingått i regleringsbrevet till Naturvårdsverket och MSB.

Totalt har 416 ton brandsläckningsskum motsvarande cirka 10 ton rent PFAS samlats in för destruktion.

Kostnaden för projektet med insamling och destruktion har varit 12,3 miljoner.

111 räddningstjänster har lämnat in sitt brandsläckningsskum.

En forskare från Lunds universitet kopplades till projektet. Syftet var att få kunskap om vilka skumvätskor med PFAS som har använts i Sverige. Vätskan som samlats in har daterats från mellan 1960-talet ända fram till 2020-talet med olika mängd typ av PFAS iblandad. Resultat från dessa analyser kommer publiceras under 2024 på MSB:s samt Lunds universitets webbplats.

OM PFAS

PFAS, per- och polyfluorerade alkylsubstanser, är ett samlingsnamn för en stor och komplex grupp av mer än 10 000 olika ämnen. Ämnena används bland annat till att impregnera textilier, livsmedelsförpackningar och läder, men också som ingrediens i exempelvis rengöringsmedel, målarfärg, skidvalla, kosmetika och brandsläckningsskum.

PFAS-ämnen är mycket svårnedbrytbara och kan påverka både människor, djur och miljö negativt. Foster, spädbarn och barn är troligen extra känsliga för PFAS. Ämnena förs över till foster via moderkakan och till ammade spädbarn via modersmjölken. Studier har visat att PFAS-ämnen kan påverka immunförsvaret, födelsevikten, kolesterolhalten i blodet och leverenzymmer.

Projekt tillsyn av radhus i Habo

Projekt **Tillsyn av radhus** har nu startas upp även i Habo. Under hösten 2023 påbörjades en inventering av radhusbeståndet i Habo kommun.

Det visade sig att de allra flesta radhusen i kommunen ingår i bostadsrättsföreningar och är uppförda på gemensam fastighet. Detta förenklar tillsynen då antalet fysiska vindar att göra en kontroll på minskar. Detta eftersom man inte behöver titta upp på samtliga vindar, utan stickprov görs i de huslängder som är uppbyggda på samma sätt inom fastigheten. Projektet kommer att fortskrida under 2024 och förväntas vara helt klart 2025. Projektet genomförs då det visat sig att det ofta finns brister som gör att brandspridning på vindarna kan ske snabbt i just radhus. Boverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och räddningstjänster runt om i Sverige ser problematiken med bristerna i radhus. I Habo har man inte haft några större radhus-

bränder vilket man fortsatt önskar förebygga genom denna åtgärd.

Svenska byggregler har länge haft som krav att en brand i en bostad inte ska sprida sig till angränsande bostäder under minst 60 minuter. Erfarenheter från bränder i radhus har dock visat sig se annorlunda ut. I Sverige brinner det i cirka 200 radhus varje år, och skillnaden mot en villabrand är att en brand i radhus kan få mycket större konsekvenser. En del radhus är utformade med brandavskiljande väggar ända upp till yttertak. Andra radhus har gemensamma vindar där det istället är vindsbjälklaget som utgör en horisontell brandavskiljning. De vanligaste bristerna har hittills varit otäta genomföringar, otätheter i nock och vägg samt otäta takfötter en meter mot grannfastighet.

GUSTAV ANDERSSON
STF RÄDDNINGSCHEF
HABO KOMMUN

PERNILLA HOLGERSSON
BRANDINGENJÖR
RÄDDNINGSTJÄNSTEN HABO KOMMUN

Jag heter Pernilla Holgersson och är nyanställd som brandingenjör på Räddningstjänsten i Habo sedan juli 2023 och är ansvarig för brand- och olycksförebyggande frågor. Tidigare arbetade jag på Höglandets räddningstjänstförbund stationerad i Nässjö där jag jobbade med liknande frågor samt som insatsledare. Fritiden spenderar jag med min man och vår dotter, helst ute i vår trädgård.

DANIEL ÅKERBLAD
SÄKERHET- OCH BEREDSKAPSSAMORDNARE
HABO KOMMUN

Jag heter Daniel Åkerblad och började min tjänst på räddningstjänsten i Habo kommun i augusti 2023. De tre huvudområden som jag samordnar i kommunen är civil beredskap, säkerhetsskydd samt det brottsförebyggande arbetet.

Jag är även deltidbrandman sedan ca 8 år tillbaka. Uppskattar variationen på mitt arbete!

Kommer närmast från en regional tjänst inom Ekumeniakyrkan där jag arbetade med att stödja ca. 160 församlingar i Östergötland, Småland och på Öland.

Dessförinnan arbetade jag som samordnare för externutbildningar på Räddningstjänsten Väst, i Falkenberg och Varberg. Jag bor i Habo sedan sommaren 2022 med min fru och våra tre barn och min fritid fylls framför allt av barnens olika idrottsaktiviteter eller ett träningspass.

ALEX ÅKESSON
BRANDINGENJÖR OCH INSATSLEDARE
RÄDDNINGSTJÄNSTEN JÖNKÖPINGS KOMMUN

Mitt namn är Alex Åkesson och jag har sedan drygt två år tillbaka arbetat på räddningstjänsten i Jönköping. Mina arbetsuppgifter har främst bestått av tillsyner enligt LSO och ärendehantering inom LBE. På senare tid även som LIA handledare samt att jag åker som insatsledare i jour. På grund av de väl omtalade reglerna för dygnsvila går mycket tid åt till det sistnämnda.

På fritiden hittar jag gärna på mycket aktiviteter och umgås tillsammans med min sambo och vår undulat. Om jag får tid och lust kanske det bryggs en sats med öl eller skapas en läderplånbok.

Medicinsk oxygen

generellt direktiv om läkemedelsbehandling för Räddningstjänsten

BAKGRUND

IVPA-avtal finns mellan Region Jönköping län och räddningstjänsten i alla 13 kommuner i Jönköpings län i enlighet med HSLF-FS 2009:10 "Socialstyrelsens föreskrifter om ambulanssjukvård m.m.", 7 kap "Första hjälpen i väntan på ambulans (IVPA). I detta avtal framgår det att i uppdraget finns möjlighet att ge behandling med medicinsk oxygen.

Enligt HSLF-FS 2017:37 "Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården", 7 kap, 8 § får personal i räddningstjänsten med stöd av ett generellt direktiv iordningställa och administrera medicinsk oxygen.

OMFATTNING

Gäller alla anställda inom räddningstjänsten i Jönköpings län som genomgått regionens syrgasutbildning med godkänt resultat. Repetitionsutbildning årligen.

INDIKATION

Tillstånd med symtom på syrebrist t.ex. vid andningsbesvär vid trauma, hjärtstopp, rökgasförgiftning, krampanfall, sepsis, allvarliga allergiska reaktioner, medvetlöshet, bröstsmärtor.

KONTRAINDIKATION

Ingen kontraindikation finns. Viss försiktighet med mängden syrgas som ges vid tillstånd med kroniskt låg syremättnad t.ex. KOL.

DOSERING OCH ADMINISTRERINGSSÄTT

Syrgas kan administreras via ventil på pocketmask (10 l/min), mask (5 l/min), syrgasmask med reservoar (10-15 l/min) eller grimma (1-5 l/min).

DOKUMENTAION

Enligt rutin.

ANSVARIG LÄKARE

ANNIKA ÅSTRÖM VICTORÉN, MLA

Naloxon

generellt direktiv om läkemedelsbehandling för Räddningstjänsten

BAKGRUND

IVPA-avtal finns mellan Region Jönköping län och räddningstjänsten i alla 13 kommuner i Jönköpings län i enlighet med HSLF-FS 2009:10 "Socialstyrelsens föreskrifter om ambulanssjukvård m.m." 7 kap "Första hjälpen i väntan på ambulans (IVPA). I detta avtal framgår det att i uppdraget ingår möjlighet att ge behandling med naloxon.

Enligt HSLF-FS 2017:37 "Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården" 7 kap, 8 § får personal i räddningstjänsten med stöd av ett generellt direktiv få iordningställa och administrera läkemedel som innehåller naloxon.

OMFATTNING

Gäller alla anställda inom räddningstjänsten i Jönköpings län som genomgått regionens naloxonutbildning med godkänt resultat. Repetitionsutbildning årligen.

INDIKATION

Till vuxna och ungdomar över 14 år vid misstanke om opioidöverdosering. Tecken på överdosering är: - Snarkande, oregelbunden eller ingen andning. - Blå om läppar och naglar, svag puls (dålig syresättning). - Medvetlös

KONTRAINDIKATION

Ingen kontraindikation finns.

DOSERING OCH ADMINISTRERINGSSÄTT

Naloxon (Nyoxid) endosbehållare. Läkemedlet finns i en förutbestämd dos (1,8 mg). Ges som nässpray. Om tecken på överdosering återkommer så kan en andra dos ges med ny nässpray efter 2-3 minuter.

DOKUMENTAION

Enligt rutin.

ANSVARIG LÄKARE

ANNIKA ÅSTRÖM VICTORÉN, MLA

Samverkan

Räddningstjänsten Östra Kronoberg riktar ett stort tack för er insats vid branden i ett flerfamiljshus i Tingsryd.

Ett större antal enheter från RÖK, Värends, Östra Blekinge och Räddningstjänsten sydost larmades till platsen. En styrka från räddningstjänsten i Älmhult förflyttas strategiskt för att säkerställa förmåga vid nya händelser. Branden har sannolikt startat i ett soprum som låg mellan två flerfamiljshus. Avståndet mellan husen är enbart 2 meter och vid vår framkomst brinner sophuset, fasaden på båda husen samt på vinden på ett av flerfamiljshusen.

Ledningscentralen i Jönköping larmar enligt omfattning hög och det ser vi som en klar framgång. Många enheter kommer snabbt på plats och tillsammans hanterar de händelsen på ett mycket bra sätt. Branden begränsas till vindsutrymmet och det övre planet i ett av husen. Om branden inte stoppats från vidare spridning hade vi sannolikt haft en kvartersbrand.

Ett lysande exempel på när samverkan är som bäst. Stort tack från oss på Östra Kronoberg!

PÄR STENSSON
RÄDDNINGSCHEF
RÄDDNINGSTJÄNSTEN ÖSTRA KRONOBERG

Clas Lövgren har föreläst på utbildningen sedan starten 2013 och tackar nu för sig efter 50 år i räddningstjänst varav 34 i Jönköping.

RäddSam Fs Tillsynsutbildning

på hur hus byggts genom tiderna och de karakteristiska drag som präglat olika decenniers byggande och dess olika risker. En hemuppgift inför detta block var att undersöka hur våra egna bostäder var byggda, vilket sedan redovisades för gruppen. Vi fick även åka på ett platsbesök till Science Park Towers i Jönköping för att kolla på brandskyddet i en byggnad med många olika tekniska lösningar som vi pratat om tidigare under kursen, såsom räddningsshiss, brandlarm och sprinkler.

De återstående två dagarna fokuserar dels på fortsättningen av tillsynsblocket där var och en av oss ska redovisa en tillsyn vi deltagit i. Den avslutande dagen kommer att rikta in sig på hanteringen av brandfarliga och explosiva varor.

Kursen har varit givande, särskilt med dess praktiska inriktning och förankring i verkligheten vilket har gett mig en djupare förståelse för hur tillsyn faktiskt bedrivs, bortom skolboken.

Den 6 februari inleddes RäddSam Fs kurs i förebyggande brandskydd, en kurs som sträcker sig över våren och omfattar totalt nio utbildningsdagar, hittills har vi deltagare genomgått sju av dessa.

Kursen inleddes med tre intensiva dagar på Hestraviken där vi fick en djupgående genomgång av Boverkets Byggregler. Under denna period fick vi också möjlighet att tillämpa våra nyvunna kunskaper genom ett platsbesök.

Årets kurs samlade knappt 20 deltagare både inom och utom RäddSam F, med en mångfald av bakgrunder, från brandmän, brandingenjörer och brandinspektörer till tekniska förvaltare och personer som jobbar med systematiskt brandskyddsarbete. Den varierade gruppsammansättningen har varit berikande då det möjliggjort en bredare diskussion och utbyte av olika perspektiv och erfarenheter.

Efter konferensen i Hestraviken följde två dagar på Nässjö brandstation där fokus låg på tillsyn. Där fick vi lära oss om juridik men främst om tillsynsprocessen och värdefulla tips inför framtida tillsyner.

Efter tillsynsdagarna i Nässjö återvände vi till byggnadstekniskt brandskydd i ytterligare två dagar. Denna gång riktades fokus mycket

Första utbildningen 2013

Årets utbildning är 7:e i ordningen

Startades som en Räddsam F utbildning men har utvidgats så att deltagare utanför länet deltar. I år är deltagare från Räddningstjänsten östra Götaland, räddningstjänsten Ljungby, Räddningstjänsten östra Kronoberg, Värends räddningstjänst.

Syftet med utbildningen är primärt en intensivkurs för att lära sig göra tillsyn enligt LSO men även ge förkunskaper inför vidareutbildning inom brandförebyggande verksamhet. Utbildningen ger även kunskaper inom byggnadstekniskt brandskydd vilket ger förutsättningar för att göra riskbedömningar vid räddningsinsats.

ELVIRA TROLLTOFT
RÄDDNINGSTJÄNSTEN JÖNKÖPING

Skogsbrandflyg och eldningsförbud

SKOGSBRANDFLYGBEVAKNING

2024 är det fortsatt KASK genom flygklubbar i Jönköping, Värnamo, Smålandsstenar och Eksjö som flyger skogsbrandflyget över Jönköpings Län.

Likt tidigare år är länet uppdelat på två slingor som flygs var för sig. Den östra slingan (F1) flygs 14.00 – 16:00 och går över Sävsjö, Kvillsfors, Hjaltevad, Aneby, Tranås och Gränna. Den västra slingan (F2) flygs vid 17.00 – 19.00 och går över Värnamo, Gränna, Visingsö, Mullsjö och Smålandsstenar. Därutöver finns det slingor i södra Sverige som kompletterar varandra både geografiskt och tidsmässigt.

I Jönköpings län och Ydre kommun är det RIL Jönköping syd som gör bedömningen när bevakning med flyg ska ske.

Vid en händelse där skogsbrandflyget deltar, så kommer SOS/ledningscentralen att koppla samman (gruppkombinera) skogsbrandflyget med aktuell RAPS-talgrupp. Då fås också besked vilket anropsnummer skogsbrandflyget nås på.

I det fall räddningsledaren önskar få upp skogsbrandflyget vid rekognosering vid en skogsbrand, ska sökning ske via SOS Alarm/ledningscentralen.

Det är staten som står för kostnaden för förebyggande bevakning, medan respektive kommun står för flygning i samband med en inträffad skogsbrand.

2024-års planering för skogsbrandflygbevakning finns på RäddSam F:s lärplattform under operativa dokument/brand/skogsbrand.

ELDNINGSFÖRBUD

Länsstyrelsen och kommunerna har rätt att utfärda eldningsförbud inom sina respektive områden. RIL Jönköping syd gör en samlad bedömning, med hjälp av brandriskkartorna på MSB:s respektive SMHI:s hemsidor, av situationen och rekommenderar vid behov berörda kommuner att meddela föreskrifter om eldningsförbud. Den enskilda kommunen föreskriver om eldningsförbud och anslår detta på kommunens anslagstavla och hemsida. Endast länsstyrelsen och den som är delegerad i kommunen till det har rätt att medge lokalt undantag från eldningsförbudet. Detta ska ske efter särskild bedömning.

LARMPLAN VID FÖRHÖJD SKOGSBRANDRISK

Som beskrivits ovan följs och bedöms brandrisken i skog och mark dagligen. Härvid sker också en bedömning om larmplanerna behöver utökas med fler enheter.

FLYGANDE BRANDSLÄCKNINGRESURSER

Likt tidigare år tillhandahåller MSB flygande brandsläckningsresurser typ helikopter med vattentunna och vattenbombande flygplan.

Stationeringsorten för dessa varierar beroende på brandrisken i skog och mark.

Dessa larmas via SOSAlarm/Ledningscentralen.

PÄR LILJEQVIST

RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄRNAMO

MSB

Nästan en halv miljard till kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor

Under 2023 fördelade MSB hela anslaget om drygt 475 miljoner kronor till kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Bidrag lämnades till 19 kommuner för sammanlagt 24 åtgärder.

Storleken på projekten varierar, och en kommun kan få upp till 60 procent av kostnaden för åtgärden.

I år har de flesta åtgärder som har tilldelats bidrag handlat om att förebygga översvämningar, främst ras, skred, skogsbrand, storm och översvämning – samt att anpassa samhället till ett förändrat klimat och att skydda samhällsviktig verksamhet.

För att genomföra förebyggande åtgärder mot naturolyckor kan kommuner söka statsbidrag hos MSB. De naturolyckor som omfattas är översvämning, ras, skred och erosion. Exempel på åtgärder mot ras, skred och erosion

är tryckbankar, spontning och avschaktning av slänter. För att minska konsekvenserna av översvämning kan man bygga vallar, pumpar, fördröjningsmagasin och skyfallsleder. Val av åtgärd varierar från plats till plats.

ANSÖKNINGSPERIODER FÖR 2024

Det finns två ansökningsperioder per år. Den första perioden är avslutad för året, den andra perioden öppnar i juni och avslutas första måndagen i september.

I Jönköpings län är det Eksjö och Jönköping som har sökt och fått anslag.

Kommun - åtgärdens namn, typ av naturolycka, utbetalt belopp (kr)

Eksjö har fått utbetalt för invallning vid Inga-torpsjön, översvämning 619 922 och Jönköping för översvämningsskydd i Knektaparken på 2 162 870 kronor.

Räddningsplankan
ges ut av RaddSam F

Ansvarig utgivare
Göran Melin
goran.melin@jonkoping.se

Redaktör
Maria Boqvist
maria.boqvist@jonkoping.se

Redaktionskommitté
RaddSam F-kontoret

RaddSam F
Kansli på Höglandets
räddningstjänstförbund

Postadress
Höglandets räddningstjänstförbund
571 80 Nässjö

Webbplats
www.raddsamf.se

Telefon
0383-46 77 00

E-post
hoglandet@raddningstjansten.com

